

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12—pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43,916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SANDOR.

MINT AZ ÉGNEK FÉNYESSÉGE...

Írta: Böszörményi Jenő.

A legszegényebb külsejű otthonnak a megalapítása határtalan örömet vált ki az emberi szívből. Akár főrangúak, akár névtelenek; akár dúsgazdagok, akár szegény-kopottak gondolnak otthonalapításra: mindez megmozdítja a lelket minden ízében. Az otthon a mi földi életünk egyik legnagyobb jelentőségű alkotása. Nem a külső fény szabja meg a boldogságát, hanem a lélek belső szépsége. A világ bármely sarkán legyen egy otthon: mindig tisztelttel emeljük meg előtte a kalapunkat; szívünkhez azonban mégis a legközelebb a magyar otthon áll. Százezer és százezer magyar otthonból árad és sugárzik szét a magyar lélek ereje és győzhetlensége a magyar földre. Így volt ez mindig, amióta magyar él. Sokszor elgondolom, hogy milyen szegények vagyunk mi, hogy a tüzes, hősies, diadalmas magyar honfoglalást legapróbb részleteiben nem ismerjük. — Milyen erőforrás lenne ez ma is számunkra. Nagyszerű látvány lehetett az, amikor egy nép valamennyi tagjának a lelkét áthatja az a gondolat, hogy új otthont alapít, amelyről majd azt éneklék: *ez az én hazám!* A honfoglaló magyarok ékesek valának a hadi erényekkel, mert enélkül nem száguldhatták volna végig Európa földjét; de ugyanakkor benne éltek az otthonuk megbecsülésében és az igazság szeretetében.

Elviharzik száz esztendő felettük; pogány valóságban és törzsfőnökök alatt. Ekkor (úgy 972-től kezdve) mennyei szózat hangzik a magyarsághoz. A Megváltó nyújtja kezét a harcos nép felé. Új induló zengése hallatik:

— Térjetek meg, mert elközelgetett a menyeknek országa.

Új boldogság színei ragyognak fel. Új hívó szó hatol a lelkek mélyére:

— Jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelgettetek, és én megnyugosztalak titeket.

Megjelenik a színen István király alakja.

Fénylik, mint az égnek fényessége, amint a próféta mondja az értelmesekről: „és akik sokakat

az igazságra visznek, miként a csillagok örökkön örökké“ (Dán. 12:5).

Magyar volt testestül-lelkestül. A magyar nemzeti gondolat jobb kézben nem lehetett, mint az ő kezében. Megtért ember volt, vagyis szívét egészen átadta az ő Üdvözítőjének, mert csak így lehetett a magyar nemzeti gondolatot megaranyozni a keresztyén gondolattal, és a keresztyén gondolatot átvinni a magyarság közgondolkozásába. Harmóniába hozni a kettőt: ezt nem tehette más, mint az, aki az 1001. év augusztusában koronáztatott meg Esztergomban és aki a magyar nemzet első királya volt. Ehhez azonban megkívánták, hogy újjászületett ember legyen. Óriási felelősség nyugodott vállain. Előtte valóban egy nemzet sorsa állott. A pogány vallás lehanyatlak, fénye elhomályosul, majd egészen eltűnik. Hatalmas törzsfőnökök kezéből kihull a hatalom. Mindez pedig nem ment csak olyan tűzijáték-szerűen. Ehhez harcok kellettek, amelyekben érezte az Ige igazságát:

„És aki győz, és aki mindvégig megőrzi az én cselekedeteimet, annak hatalmat adok a pogányokon“ (Jel. 2:26).

Mert a régi pogány gondolat sem hagyta olyan könnyen magát. Ismerjük a somogyi Koppány nemzetségű történetét. Ámulva tanultuk diákkorunkban, hogy Gyula, az utolsó törzsfő Erdélyben, az új rend megbuktatására a besenyőkkel szövetkezik. Szinte lehetetlennek tartottuk Ajtonynak, a Temesvidék hatalmas urának az eljárását, amikor birtokát a görög császárnak ajánlja fel. Kik voltak ezek? Magyarok? Bizony azok. Mégpedig a javából. Nem holmi félnék, gyáva legények. A régi rendnek azonban életre-halálra hívei. Azt képzelték, hogy az új vallás és az új rend a magyarság pusztulását vonja maga után. Érezték, hogy nem győzhetnek. Mégis nekigyürköztek.

A küzdelemben elbuktak.

A küzdelem tartott tovább. A keresztyén gondolat azonban mégis győzött.

A keresztyénség nagy ünnepei a mi Urunk Jézus Krisztus élete valamely nevezetesebb eseményeinek emlékére vannak szentelve.

Megünnepli azt a hívő lelkek serege és a hitetlen világ sem tud teljesen elzárkózni azoknak a fensége elől. Augusztus huszadikát ma már az egész magyarság megünnepli, vagyis a protestáns világ belépett az ünneplők sorába. Ünnepel annak a nevezetes és a nemzet életére döntő jelentőségű eseménynek az emlékére, hogy megalakult az egységes magyar nemzet és a pogányságból átment a Krisztus világába. Minden nemzet számára ez a döntő jelentőségű esemény: kiszakadni a régi, pogány világból és átmenni vagy átjutni az Isten országába.

Ha aztán valaki azt harsanázza, hogy ez a megterés, vagy ez az átmenetel csak külsőleges volt; hogy ez a nagy átalakulás nem a lelkek mélyéig hatolt; hogy István király hatalmas alkotása végeredményében a királyság hatalmi intézkedése volt, hát annak azt feleljük:

— Hát ma, ezer esztendő elmúltával, amikor négyszáz esztendő óta az evangélium fénye ragyogja be a magyar földet, talán nincs pogányság? A Koppányok nemzetsége kihalt a magyar földön? Az evangéliumi világnézet ellenségei nem szövetkeznek má már a mai kor besenyőivel? Nem pusztítanak pogány bűnök virágzó magyar tájakon? Megvan közöttünk a lelki egység? Testvérek lettünk a szónak krisztusi értelmezésében? István király azt a keresztyéniséget vette át, amelyet megismert. Alakja félelmetesen nagy. Egy évezred messze távolából félelmetesen kimagasló. Gondolunk-e azonban arra, hogy szörnyű küzdelmei között egy hajszálnyit sem engedett nemzete függetlenségéből; sem kívüli hatalmakkal, sem belső ellenségekkel szemben.

Augusztus huszadikát az evangélium fényénél kell tekintenünk; aminthogy valamennyi ünnepünket az evangélium fénye mellett látjuk tisztán. Nem embereket magasztal az evangéliumi keresztyén, hanem Istennek ad dicsőséget. Mindazért, amit valakiben (királyban vagy hadvezérben; tudósban vagy igénytelenben; apostolban, vagy Istenországa egyszerű munkásában) kimagasló vonásként lát: mindazért Istent magasztalja.

István király nagy művével a magyarságot az európai élet sodrába viszi. A pogány magyarságnak voltak erényei. Az európai életnek voltak örvényei. A bűn mindenütt bűn. A kegyelem azonban mindenütt kegyelem. A Megváltó pedig a lelkek királya.

A régebbi István király-napok ünnepléséből hiányzott a belső elmélyedés. Inkább nagy tömegek pesti féljegyes, tűzijátékos, szórakozásos, színházos, cirkuszos tömegünneplése volt az. Az égnek fényessége nem áradt szét belőle. A keresztyéniség átvételével a művelt világ kapui megnyíltak előttünk, ámde ennek a világnak sok sötét vonása volt. — A magyar lelket újból naggyá, erőssé, győzhetetlenné kell tennünk. Ehhez pedig hatalom kell: az evangélium hatalma. István király követségben járó szolga volt. Ahova az Úr állította, ott igyekezett áldássá lenni. Azért meggyőződésünk hangján mondjuk reávonatkoztatva a próféta szavát:

„Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égnek fényessége; és akik sokakat az igazságra visznek, miként a csillagok örökkön örökké.”

Lelkésztovábbképző tanfolyam Barátkán

A püspök úr július 26-tól augusztus 2-re lelkésztovábbképző tanfolyamot hívott össze Barátkára. Erről a tanfolyamról én most csak egyszerű beszámolót adhatok. Nem vállalkozhatom még a *krónikás* szerepére sem, mert *mindent* híven leírni ugyan felelősebb és tanulságos volna, de ezt már terjedelem szempontjából sem tehetem. A tanfolyam egész anyaga azonban gyorsírási jegyzetben megvan, így az egész tanfolyamnak meglesz a pontos jegyzőkönyve. Másrészt megvan a legjobb remény arra is, hogy e tanfolyamon elhangzott előadások theologiai folyóiratokban meg fognak jelenni.

A 206—1940. sz. egyházkerületi közgyűlési határozatot az eredeti elgondolás teljességében az idők nehézsége miatt eddig nem lehetett megvalósítani. Most *először* azonban, hogy Isten jóvoltából Barátkán az egyházkerület tulajdonában van egy nagyszerű, eddig nyaralási célra használt épület hozzávaló nagy telekkel a Sebes-Körös partján, össze lehetett hívni egy kisebb létszámú tanfolyamot a lelkésztovábbképzés elkezdésére.

A *résztevők* — összesen 25 meghívott — közt volt esperes, lelkipásztor, vallástanár, vallásoktató-lelkész, segédlelkész, két abszolválts és egy első évet végzett hittanhallgató. Így természetes, hogy elég nagy volt a korkülönbség is, de annál csodálatosabb és meghittebb — mondhatni: családias — volt az egész tanfolyam hangulata. Nem egymást *bírálni*, nem *saját tudományunkat mutogatni* jöttünk ide össze, hanem theologiai és egyházi — ki merné e kettőt egymástól elválasztani?! — kérdéseket vizsgálni volt a cél és a feladat.

Napi program szerint reggel hét órakor keltünk. Nyolc órakor reggeliztünk. Utána mindenki elvonult csendes *egyéni* áhítatra: bibliaolvasásra és imádkozásra. Kilencetől tízig minden nap újszövetségi biblia-tanulmányozás volt. A püspök magyarázta a Római levél 9—11. fejezeteit *eredeti szöveg* alapján. E részeket a tanfolyam hallgatói már előre otthon áttanulmányozták, így annak megértése nyelvi szempontból nehézséget nem okozott. Ismét megtanultuk értékelni és megbecsülni az *eredeti szöveget*, melyhez a hála, a becsületesség és a biztonság kérdése egyaránt köt minden komoly theologust, tehát lelkipásztort is. A tárgyalt három fejezethöz különösen a *zsidókérdés*, a *predestinációtan* és a *theodicaea* tárult élénk theologiai megvilágításban az Ige fényében és gazdagságában.

Délelőtt fél tizenegytől egyig minden nap előadás volt.

Kedden — július 27-én — *Dr. Török István* tartott előadást „*Korunk theologiai problémái*” címen. Szólt az előadó a világháború utáni nagy theologiai átállításról, majd a bultmanni „Entmythologisierung” vitáról, Barth Károlynak a gyermekkeresztségről adott egy feltűnő nyilatkozatáról, az „*unió*” egyházi kérdéséről és a „keresztes háború” szóhasználatról.

Szerdán ismét *Dr. Török István* tartott előadást „*Az egyházkritika*” kérdéséről. A kívülálló kritikusok közül részletesen tárgyalta Szabó Dezső egyházkritikáját, aztán szólt a belső egyházkritikáról: az egyházban harcolni az egyház ellen az egyházért,

ami csak építő és csak *theologiai* kritika lehet, mint alkalmazott igetaniás.

Csütörtökön Dr. Czeglédy Sándor „*Időszerűségek homiletikai értékelése*” címmel az orthodoxia és a modern *theologiai* ellentétét mutatta fel nagyon szemléletes homiletikai példákkal, majd szólt az Ige aktualitásáról, s az aktuális esetek igehirdetési felhasználhatóságáról Isten igéjének szempontja miatt.

Pénteken D. Dr. Illyés Endre „*Az új gyülekezet*” címen igen nagy személyes tapasztalatai alapján adott a mai gyülekezetéről és annak különböző típusairól helyzetképet s megrajzolta az új, az Igéből táplálkozó gyülekezet reális képét.

Szombaton Dr. Ferenczy Károly „*Az új lelkipásztor*” című előadása zárta be az értékes sorozatot. Elvonultatta először szeméink előtt az előadó a különböző típusú mai lelkipásztort egyéni kiválóságaival és terheivel, majd komoly önvizsgálat után szólt a *csak-lelkipásztorról*, aki nem szerelmese és nem bolondja, nem rabja, de nem is majmolója e világnak, nem is ellensége, hanem szolgálja a Krisztusban és Krisztusért.

Minden előadást élénk eszmecsere és komoly megbeszélés követt s különösen feledhetetlenek voltak püspök atyánk összefoglalásai és zárószavai. Őt talán soha nem éreztük ennyire közel magunkhoz: megláttuk, hogy harcunk az ő harca, fájdalmunk neki is fáj és győzelmeinknek részese.

Délben egy óraker volt a közös ebéd, utána pihenés, fürdés a Sebes-Körös hús hullámaiban, vagy kirándulás a közeli szép hegyekbe és völgyekbe.

Minden este hatkor ismét összejöttünk. Ekkor ószövetségi tanulmányt folytattunk a Debrecenben végzett és doktorált Dr. Pákozdy László Márton vezetésével. Itt Ézsaiás 42. és 6. fejezeteivel foglalkoztunk szintén eredeti szöveg alapján. Nemcsak maga az exegézis volt nagyon építő és eszméletető, hanem nagyon tanulságos volt az ószövetségi írásmagyarázat *elvéinek* és mostani *irányainak* megvitatása is.

Vacsora után esti áhítat volt, melyből az elsőt és az utolsót a püspök vezette, a többi az alkalomra előre felkért testvérek az I. Tim. levél előre kitűzött versei alapján. Utána csendes imában köszöntük meg Atyánknak a nap áldásait...

Nagyon érdekes volt, hogy a konferencia még ekkor sem ért véget, hanem együtt vagy több kisebb csoportban még külön is megbeszéltek a napi témákat, egyéni kérdéseinket és csak egészen későn térünk pihenőre.

Vasárnap püspök atyánk a barátkai missziói egyházközség egy kis szórványában: Jádremetén hirdette az Igét És. 13:2a alapján. A kis szórvány alig pár lelkes, jelen alkalommal azonban az istentisztelet utáni országzászlószentelés miatt és az ott nyaraló közönségből szép gyülekezet jött össze s a perselypénz 86.36 P volt.

*

Külpolitikai és hadi szempontból nagyon gazdag hét volt ez, és mi mégis alig tudtunk valamit a külvilág eseményeiről. Minél válságosabb volt az idő, annál inkább Istenre bízunk magunkat és csak Tőle kértünk és vártunk mindent.

Nagyon sokat kaptunk *theologiai* továbbképzés és lelki meggazdagodás szempontjából. Elég legyen csak annyit mondani, hogy megújítva, kieserült fegyverzetrel tértünk vissza a régi helyre: tisztáb-

ban és öntudatosabban fogunk dolgozni, harcolni és ha kell, szenvedni, mint eddig. És imádkozni fogunk, hogy részünkre is, de mindenki részére is minél gyakrabban adassék Istentől alkalom és lehetőség ilyen együttlétre.

Befejezésül Isten iránti hálával mondunk köszönetet püspökünknek, aki nemcsak nagy körültekintéssel *szervezte meg* Tamás Ferenc belmissziói lelkész hathatós segítségével a tanfolyamot, hanem azt végig *vezette is* és egész héten át ő adta elő az újszövetségi írásmagyarázatot. Igaz köszönet illeti az illusztris előadókat, kik tudományuk és szívük legszebb gyöngeit adták. De hálás köszönet illesse a barátkai missziói egyházközség lelkészét: Ács Mihályt és feleségét, valamint Tamás Ferencet és feleségét is, akik friss gyászukkal a szívükben, fekete ruhában, de meleg szívvel *szolgáltak* a tanfolyam igazgatása és gazdasági vezetése körül, boldogan és készségesen hordozván e szolgálat nem mindennapi terheit és minden szempontból feledhetetlenné tévén az ottlét áldott napjait.

Résztevő.

Munkatársak nélkül!

A lelkipásztori munka eredményességének nincs fokmérője. A tanár és tanító teljesítményére következtethetünk a tanítványok tudásából és bizonyítványából, az orvoséra a páciens sorsából; az ügyvédét bírói ítélet jelzi, a mérnök alkotásai is láthatók és maradandók, a gazdáért a csűr és kamra, az iparosért a készítmény beszél; csak arra nincs műszerünk és módszerünk, hogy a legszorosabb értelemben vett lelki és pásztori munkásság valóságos és maradandó értékeit feltüntessük. Azok az alkotások, amelyek a lelkipásztor tudományos, karitatív, politikai vagy egyéb ú. n. közéleti munkásságának emelnek emléket, nem jöhetnek számításba, mert ehhez a világhoz tartoznak. A különböző jelentések és statisztikák még tökéletes pontosság esetén is csak a kötelesség teljesítését, a munkát, de nem az eredményt mutatják ki.

Ha egy kérdőívén csak arra az egy kérdésre kellene válaszolnia a magyar református egyház mintegy 3000 lelkipásztorának, hogy hite és meggyőződése szerint hány lelket vezetett el Jézus Krisztushoz, a feleletek egybevetése igen tanulságos lenne, hiszen ebben a szolgálatban van elrejtve minden munkánk értelme. Ha u. i. a Máté 28:19-ben olvasható missziói parancsból csak annyit valószínűleg meg, hogy a gyermekeket megkereszteljük, egyébként pedig szorgalmasak vagyunk és sokra igyekeztünk, de az egy szükséges dolgot: az újjászületés által tanítvánnyá lételet és tételt elmulasztjuk, akkor az üvegtengernél nem Mózesnek, az Isten szolgájának énekét és a Baránynek énekét énekeljük (Jel. 15:1—4), hanem inkább a 296. Hall. szavai illenek a szánkba:

*Óh csak levél! Mi fájdalom! Nézd, a Megváltó sir!
Ilyen kevés tehát hited s Őt oly kevésse szereted,
Hogy nincs rajtad egyéb: Csupán levél!?*

De legyünk tárgyilagosak: ha — mondjuk — a belmissziói kérdőív kérdéstömegére gondolunk, el

kell ismernünk, hogy csak az ott felsorolt munkákat is lehetlenség egy embernek lelkiismeretesen elvégeznie s még mennyi munkája van egy magányos lelkipásztornak azon kívül? Mi a megoldás?

Különösen az elmúlt évtizedben kézenfekvő volt, hogy a feladatokkal megbirkózni nem tudó (néha nem akaró) lelkipásztor egyszerűen segédlelkészt alkalmazott. Az ajánlkozók tömegéből könnyű volt kiválasztani a legmegfelelőbbet s legkisebb igényűt, hiszen a túltermelés igen nagy volt. Az okok keresése nem ide tartozik, de tény, hogy ez a megoldás a segédlelkészek számának aggasztó csökkenése miatt a múlté. Problémánk szempontjából sokkal fontosabb az, hogy amennyiben mégis sikerül segédlelkészt alkalmazni, vajjon biztosítva van-e a fentemlített missziói parancs végrehajtása? Nincs és nem is lehet, mert a segédlelkészség normális viszonyok közt átmeneti, ideiglenes állapot, a lelkek Krisztushoz vezetése pedig állandó, alázattal végzett szolgálatot igénylő feladat. Valóban, a segédlelkész inkább a lelkési hivatalban és az igehirdetésben segíthet, a pásztori munka azonban mindenkor a lelkipásztoré kell, hogy legyen. Különben is a segédlelkész-alkalmazás csak kevés gyülekezetben lehetséges: a többség gondja továbbra is égető!

Az ideiglenesen (legfeljebb három évig) maradó segédlelkész mellett hivatásos munkatársnak számít a diakonissza és a diakónus. Az előbbi különösen speciális munkakörben, az utóbbi általános missziói feladatok végzésére nagy haszonnal alkalmazható. A fejlődés útja világosan bizonyítja, hogy a bibliai megoldások — és csakis azok — életképesek (Ap. Csel. 6:1—7; I. Tim. 3:8—13; Ap. Csel. 8:5—40, 21:8—9; Filippi 1:1). Mivel azonban a diakonissza és diakónus alkalmazásának anyagi feltételei is vannak, a kisebb teherbírási gyülekezetek lelkipásztorainak munkatárs-problémája továbbra is megoldatlan marad.

Nincs hát megoldás? A lelkipásztornak egyedül kell hordoznia kötelességeinek elbírhatatlan igáját?

Térjünk vissza arra a gondolatra, hogy a pásztori munka célja a lelkek megmentése, Krisztushoz vezetése, tanítvánnyá tétele. Aki ezt a munkát nem Istennek átadott étellel végzi, annak számolnia kell a gyümölcstelenséggel még akkor is, ha esetleg tekintélyes retorikai vagy kybernetikai sikereket ér is el. Ezért reménytelen kísérlet az, hogy egy-egy kipróbált evangelizátort hívunk a gyülekezetünkbe, aki arról az életről beszél a nyájnak, amelyet mi nem tudunk megmutatni; a felébredt embereket u. i. ébren is kell tartani, mert a Krisztus mellett való döntés egy pillanat műve ugyan, de Krisztus követése egy életen át tartó folyamat.

A lelkipásztor munkatárs-problémájának megoldása ott kezdődik, hogy mint *látó vezető* keresse gyülekezetében az ébredező lelkeket. A vágyakozó szíveket aztán ne retorikával és tekintéllyel tartsa, hanem vezesse el az Élet Forrásához, ahonnan ő maga is táplálkozik. Eleinte kicsi terhek megosztásával s főleg kétségtelen szeretettel rá lehet nevelni az embereket a szolgálatvállalásra. A kezdeti terhek kicsisége nem azt a célt szolgálja, hogy az illetőt megtevésszük, hanem egyrészt a gyakorlás, másrészt, hogy a kevesen való hűség alapján többre bízassuk azután.

Minden esetleges ellenkező állítással szemben

valóság az, hogy Isten mindenütt ad mellénk segítő lelkeket; ha hittel kérjük, össze is hoz bennünket. Mindenesetre érdemes elolvasni a Római levél utolsó részét, amelyben Pál 35 nevet sorol fel rendkívül tanulságos jellemzéssel (3—4. vers: Köszönsétek Priscillát és Akvilát, kik nekem *munkatársaim* Krisztus Jézusban, akik az én életemért a saját nyakukat tették le; akiknek nemcsak én mondom köszönetet, hanem a pogányok minden gyülekezete is).

Társaink a munkában csak úgy lehetnek, ha mi magunk is munkálkodunk. Hűséges munkatársaink pedig úgy lesznek, ha mi magunk ismerjük és elismerjük gyarlóságainkat. Ezek közé tartozik az is, hogy mi nem tudjuk megtartani az embereket, mert nincs erőnk és hatalmunk hozzá: mi csak útjelzők vagyunk Jézus Krisztushoz, hova együtt igyekszünk a többiekkel. A célunk ne az legyen, hogy egy kis sereget toborozzunk, amely kitartóan csodál és magasztal bennünket s ha kell, megvéd, hanem, hogy bűneik miatt bánkódó, de Krisztusban megtisztulni akaró lelkek legyenek a gyülekezetünkben, akik nem elégednek meg önmaguk felébredésével, hanem másokat is hívogatnak.

Ha a lelkipásztor csak csillogni tud, akkor bolygói lesznek, akik szolgálják a fényességét. Ha azonban valóban a Szent Lélek tüze hevíti, akkor nemesak fényt, hanem meleget is ad s minden egyes felébredt lélek további hőforrása lesz ama mennyei tűznek.

A Krisztussal járó lelkek egyúttal felelősséget is éreznek: a felelősségérzet felébredése a legbiztosabb jele annak, hogy érik a gyümölcs.

Tudjuk, hogy a kegyelmi ajándékok sokfélék: Isten úgy küld a hű pásztoroknak munkatársakat, hogy minden munkájukban lesz segítségük. A vasárnapi iskolától a betegek látogatásáig, az ifjúsági egyesülettől a bibliaórákig mindenütt lesz mag, amelyre számítani, építeni lehet.

Még egy utolsó szempont: találjunk időt és alkalmat, amikor a munkatársainkkal imádkozzunk. Enélkül csupán jól megszervezett nyüzsgés a munkánk, ezzel értelmet, alapot, erőt és célt nyer (Máté 18:19—20)!

Befejezésül hadd álljon itt a 322. Hallelujah-ének:

*Üres kézzel kell-e mennem s állanom az Úr elé?
Nincs kalász, mit én arattam s amit nyujtanék felé?
Óh, hogy állok így elédbe, számot adni, Jézusom?
Nincs egy lélek, kit vezetnék, nincs egy kéve vállamon!
Testvér, rád is vár a munka, el ne mulaszd botorul!
Lelkeket vezess az Úrhoz, míg az éj rád nem borul!*

M. Gy.

Nyilatkozat

A magyar protestáns egyházi tudományos élet figyelemmel kísérik előt ismeretes Zoványi Jenőnek az a támadása, amelyet Révész Imre ellen „Új egyháztörténetírás” c. füzetében (Keresztény Magvető Füzetei 31. sz. Cluj-Kolozsvár, 1940.) intézett, ismeretes továbbá Révész Imrénél az „Új egyháztörténetírás”-ra kibocsátott „Nyilatkozat”-ára (Protestáns Szemle 1940. 3. sz. 88—91 l.) Zoványi Jenő válasza „Révész Imre válasza Révész Imrénél Zoványi Jenőről” címmel (Keresztény Magvető 1940. 2. f. 68—75. l.); ugyancsak ismeretes, hogy e támadások ellenére Révész Imre — tárgyi bíráló megjegyzéseinek fenntartásával —

Zoványi Jenő nagy tudományos érdemei mellett tett bizonyosságot a Zoványi által a Theologiai Lexikon részére írt cikkek bírálatában, a cikkek ellen más oldalról történt támadással kapcsolatosan (Adalékok a következő című kiadvány előtörténetéhez: Zoványi Jenő cikkei a „Theologiai Lexikon” részére a magyarországi protestantizmus történetéről. Kézirat gyanánt, Budapest, 1940 címmel). Zoványi legutóbb megjelent „Akadémikus, céhbéli és dilettáns egyháztörténet-írók” című füzetében (Budapest, 1943) többek között Révész Imrével is foglalkozik és támadását ellene még hevesebben megismétli. A fentiek ismeretében úgy is, mint Révész Imre tudóstársai, munkatársai és tanítványai, úgy is, mint a magyar protestáns tudományos élet munkásai, megállapítjuk a következőket:

1. Révész Imrét mindaddig olyan tudósnek ismertük meg és tartjuk, aki egyrészt mindig alázatosan elfogadja a tárgyias bírálatot és hajlandó annak érvei előtt meghajolva a maga megállapításait esetenként kiigazítani, másrészt pedig elfogadja és tiszteletben tartja az övétől eltérő vagy azzal ellenkező teológiát, illetőleg világnézetet valló tudósok tudományos eredményeit is.

2. Kifejezést adunk ama meggyőződésünknek, hogy Isten igéje, amely annak az Istennek szava, aki egyedüli Ura a történelemnek, a történettudományi értékelésben is hivatva van megadni a végső és döntő irányítást. Ennek alapján valljuk az evangéliumi történet szemlélet föltétlen létjogosultságát és ehhez ragaszkodunk. Ugyanakkor azonban tiltakozunk az ellen, hogy az evangéliumi történet szemléletet bárki is akár nyílt, akár rejtett egyházpolitikai vagy világi politikai tendenciákkal azonosnak igyekezzeék feltüntetni.

3. Éppúgy elismerjük természetesen azt a jogot, hogy más álláspont vallói az evangéliumi történet szemlélettel ellentétes felfogásokat kifejtsek és azt előbbivel szembeállítsák. Teljes mértékben elítéljük azonban azt, hogy ha ez a szembeállítás személyeskedő módon, általában nem a minden tudományos és világnézeti meggyőződésnek kijáró tiszteletadással történik. Kifejezzük azt a reményünket, hogy a Zoványi Jenő e téren való példaadása protestáns egyházi tudományos életünkben nem fog követőkre találni.

1943. évi július hó 1-én.

Benedek Sándor s. k., Bodonhelyi József s. k., ifj. Czegléd Sándor s. k., Deák János s. k., Erdős Károly s. k., Esze Tamás s. k., Gönczy Lajos s. k., Harsányi András s. k., Ilyés Endre s. k., Imre Lajos s. k., Juhász István s. k., Kathona Géza s. k., Kállay Kálmán s. k., Konez Sándor s. k., Makkai Sándor s. k., Maksay Albert s. k., Mátyás Ernő s. k., Nagy András s. k., Nagy Barna s. k., Nagy Géza s. k., Pap László s. k., báró Podmaniczky Pál s. k., Pongrácz József s. k., Pröhle Károly s. k., Soós Béla s. k., Solyom Jenő s. k., Szabó Zoltán s. k., Tavaszy Sándor s. k., Tóth Endre s. k., Tóth Lajos s. k., Török István s. k., Varga Zsigmond s. k., Vasady Béla s. k., Wiezián Dezső s. k., Zsíros József s. k.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Az egyházmegye felülvizsgálta a debreceni egyház zárószámadását. Dr. Szász Imre esperes és Dr. Szentpéteri Kun Béla egyházmegyei gondnok most vizsgálta felül a debreceni református egyház 1942. évi zárószámadását. Az egyház gazdasági bizottsága és a presbitérium már előzetesen átvizgálták és elfogadták a zárószámadást, most pedig az egyházmegyei elnökség foglalkozott vele igen részletesen és behatóan. Nagy körültekintéssel és alaposággal, tételről tételre történt a felülvizsgálat; a zárószámadást ügyviteli szempontból is a legnagyobb rendben találták.

A debreceni református leánykonferencia a gúti erdő menedékházában augusztus 20., 21. és 22. napjain, pénteken, szombaton és vasárnap lesz. A nagyon sikeresnek ígérkező konferenciának a programja igen gazdag és sok lelki áldást ígérő. Férfiak a konferencián nem vehetnek részt. A konferenciát a csapókeri egyházrész, illetve lelkészi hivatal rendezi. Újabb jelentkezéseket még elfogadnak a lelkészi hivatalok augusztus 15-ig.

NAGYBÁNYAI EGYHÁZMEGYE.

A szamoskőrödi református egyház templomának megújítása alkalmából 1943 augusztus hó 8-án örömmünnepet tartott, melyen a környékbeli szamosmenti gyülekezetek tagjai is igen nagy számban vettek részt. Az egész napot betöltő ünnepély pompás alkalmat nyújtott a református keresztyén hitélet mélyítésére és az egyházi áldozatos szeretet megmutatására.

A délelőtti hálaadó istentiszteleten imádkozott Boros Jenő szatmári tb. esperes, igét hirdetett Oláh Sándor, a nagybányai egyházmegye esperese. A helybeli énekkar karénekekkel szolgált, Ács Elek kántor vezényletével. A templomrenoválás történetét ismertette Kürthy Dezső helybeli lelképásztor.

A délutáni vallásos ünnepélykeretében imádkozott Várady József szamoskrassói lelképásztor. Igét hirdetett Kürthy Károly halmi lelképásztor. Énekelt Várady Józsefné Lénárd Margit. Előadást tartott Gacsályi Zsigmond kiskolcsi lelképásztor. Énekszámokkal szolgált a szamoskőrödi énekkar.

I R O D A L O M

„Mi az igazság?” Válasz Zoványi Jenő: Akadémikus, céhbéli és dilettáns egyháztörténet-írók, 22—34. lapjain olvasható fejtegetéseire. Írta Dr. Varga Zsigmond egyetemi tanár. Ára 2-50 P. Debrecen, 1943. Lapunk olvasói előtt ismerős az az aggreszív tendenciájú kiadvány, melyben Zoványi Jenő, egyházi közéletünk legértékesebb egyháztörténet-íróit igyekszik meghurcolni. Támadó indulata nem kímélte egyházkerületünk püspökét sem, akiről pedig a köztudatban világosan él az a szilárd meggyőződés, hogy egyik komoly egyháztörténettudósunk. Püspökünk helyett az Egyetemes Konvent elnöki tanácsa tett közzé Lapunkban is, igen komoly és tiszteletet parancsoló, a méltatlan támadást ebben a vonatkozásban elintéző nyilatkozatot. Ugyanazon kiadványában ugyanilyen támadást intézett Zoványi Jenő Dr. Varga Zsigmond debreceni egyetemi theol. professzor ellen is, amelyre most „Mi az igazság” című füzetben megkapjuk a tárgyilagos felvilágosítást, jogos önvédelmet és Zoványi kritikáinak leleplező értékelését. Amennyire helyeselni tudjuk Dr. Varga Zsigmond professzor kiadványának megjelentetését, éppen olyan mértékben el kell itélnünk Zoványi eljárását, mely nemcsak tudománytalan és komolytalan, hanem ugyanakkor keresztyéntelen is.

A metafizikai problémátudat kilátásai. Ismeretelméleti kutatások. Írta: Dr. Murányi József filozófus. 1943. Ára: 6 P. 160 oldal. Szerző nevét jól ismerjük. Falusi csendes parókiájáról egymásután szállnak világgá értékes tanulmányai, javarészt a társadalombölcseleti tanulmányok köréből. Most megjelent tekintélyes kötetét az a megtiszteltetés érte, hogy Dr. Bartók György, a kolozsvári egyetem országosan ismert nagynevű filozófiatanára írt hozzá előszót, melyben elmondja, hogy e jeles munka szerzője mostani könyvében a Kant kritikizmusának szellemében történik a problémák felállítása, s az út is, amelyen a megoldást keresi, a Kant által megmutatott út. Az a szilárd meggyőződés nyer ebben a műben kifejezést, hogy az ész és az értelem munkája nélkül minden tapasztalat lehetetlen. — Dr. Murányi műve a gondolkodás erejével kényszerít arra, hogy szempontjait és eredményeit magunk is lelkiismeretes megfontolás és elvi mérlegelés tárgyává tegyük, azaz kényszerít arra, hogy vele szemben vagy mellette megokolt állást foglaljunk. A nagyértékű műre felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

K R Ó N I K A

A zilahi Magyar Művelődés Háza talajmozdulás következtében tönkrement. A zilahi református egyház a szomorú emlékü román megszállás alatt — másfélmillió lei költséggel — a magaslaton álló templom közvetlen aljában kultúrházat épített, mely a nemzeti rabság önvédelmi idején — valláskülönbség nélkül — otthona volt a környékbeli magyarság vallási, művelődési és politikai megmozdulásainak. Úgy látszik, hogy a telek kiválasztásánál, valamint magánál az építkezésnél is elnézések történtek, úgyhogy a templom aljába erőszakoltan beasott kultúrház fölött megindult a mélyen ázott föld és átszakítva gyenge kőgátját, a féltett kultúrházra zuhant. A kultúrház az óriási földtömeg alatt összeomlott, de a templom is veszélyeztetett helyzetbe került. A kultúrház éppen akkor semmisült meg tehát, amikor a belső front gondolatának felelős feladata azt a legjobban igényli. Szilágy vármegye magyarsága minden erejét latbaveti, hogy a tönkrement kultúrház helyébe Isten és a magyar kultúra otthonaként megépítse a megszállás alól való felszabadulás emlékére a „Hálaadás Házát”. A falak már emelkednek. Az építkezéshez szükséges 380,000 pengőből ma még 80,000 pengő hiányzik. A zilahi református egyházközség elnöksége kéréssel fordult Szilágy vármegye szerteszéledt fiaikhoz, így remélvén megszerezni az építkezési költség hiányzó részét. A magunk részéről is a legmelegebb pártfogásukba ajánljuk a nemes akciót mindazoknak, akikhez a zilahi református egyház elnöksége kéréssel fordult. (D. E. M.)

„Közös- vagy különkelyhet használjunk-e az úrvacsoránál?” címen cikket írt Dr. Farkas Pál debreceni lelkipásztor a „Református Jövő”-ben. Rövid visszpillantást vet a kehelyhasználatának történetére az egyházban. A középkori katolikus egyház a kelyhet a hívektől eltiltotta, a reformáció pedig visszaállította az egyház szertartásaiban arra a helyre, amely a kelyhet méltóképpen megillette. Ma már minden nemzet református egyházában elterjedt a kehely használata. Abban a tekintetben azonban megoszlanak a vélemények, hogy közös- avagy különkelyhből történjék-e az úrvacsorai bor kiosztása. A különkelyh hívei egészségi szempontokra hivatkoznak, a közöskehely hívei pedig az Úr szavát idézik: „Igyatok ebből mindnyájan!” — mintha Jézus itt az egy pohárra gondolt volna. A közöskehelyesek mellett szól a bor közismert fertőtlenítő, baktericid (baktériumölő) hatása, amit azonban a különkehely híveinek hiába próbálna bárki is megmagyarázni. Végeredményben a helyes álláspont ez: A közös- és különkelyhes úrvacsoraszertartás egyképpen helyes. Emiatt senki se maradjon távol az úrasztalától. Arra azonban ügyelni kell, hogy a különkelyhek az úrvacsorai szertartás szent komolyságát ne veszélyeztessék. Nem hasonlíthatnak a különkehelyesek a likőröspoharakhoz és azoknak mosása nem történhetik bent a templomban. Egyházunkban nem egészségügyi vagy kényelmi szempontokra kell elsősorban tekinteni, hanem arra, hogy elérkezzék hozzánk és rabul ejtsen bennünket az Ige. (D. E. M.)

Ez is visszhang. Lapunk két legközelebbi számában igen értékes és eszméletető cikkeket közöltünk az igehirdetésről. Erre visszhangul küldötte be egyik olvasónk a következő amerikai eredetű és felfogású cikkecskét: Hogyan prédikálj, ha azt akarod, hogy a prédikálásodra senki meg ne térjen? 1. Legyen a prédikálásod legfőbb indítóoka a magad népszerűsége, ne a mások üdvössége. 2. A gyülekezetednek akarj tetszeni, ne az Istennek. 3. Keress a tömeg becsalogatására szenzációs tárgyakat és kerüljed az üdvösségre tartozó dolgok hirdetését. 4. Harsogj a bűn ellen, úgy általánosságban, de könnyedén lebbenj tova a magad gyülekezetében uralkodó bűnök felett. 5. Ha azt kérdezik tőled: „Rossz dolog-e a tánc, a kártya, a színházbajlás?” — felelj nagyon szeretetreméltóan így: „Ó kérem, ez teljesen az egyéni felfogás dolga; én önt ebben nem befolyásolhatom!” 6. Hirdesd az erény szépségét és a menny dicsőségét, de hallgass a bűn rútságáról s a pokol borzalmairól. 7. Ám bélyegezd meg a távollevők bűneit, de ügyelj, hogy a beszédeden jelenlévők maradjanak megelégedve önmagukkal, tudják „élvezni” a beszédet s döntés nélkül távozzanak a templomból. 8. A világias gyülekezeti tagokkal hitess el, hogy az Isten sokkal jobb annál, semhogy bárkit is a pokolba küldjön; ha ugyan egyáltalán van pokol! 9. Predikáld az Isten atyai jóvoltát és az emberi testvériséget olyan szépen,

hogy az emberek ne érezzék szükségét többé az újjászületésnek. 10. Ne kárhoztasd az egyház elvilágiasodását, sőt inkább folyamodj magad is a szórakoztatás módszeréhez. Imaórák helyett arra gyűjtsd össze az embereket, hogy „üljenek le enni és inni és keljenek föl játszani” (II. Mózes 32: 6. I. Kor. 10: 7). 11. Kerüld a komolyságot, vigyázz, hogy senkinek a lelkét föl ne kavard, ne próbáld meg a bűnösöket kiragadni a tűzből s szakíts azzal az elavult gondolattal, mintha az egyház arra való volna, hogy lelkeket mentsen meg. Finney.

Nyári templombajlás. Egy hozzánk intézett levélből idézzük az itt következő sorokat: ... Minden esztendőben megismétlődik az a szomorú tapasztalat, hogy a meleg napok elérkezével a templomok mindig üresebbek lesznek. Csábítólag hat az erdő, mező egyházunk népére, kik megelégedve keresztyéni kötelességeikről, elhagyják a templomot és egész nyáron át nem nyernek lelki táplálékot, elhanyagolják azt, amire éppen oly nagy szükségük van, mint a mindennapi kenyérre. Szép a természet és jó szemekkel nézni a napot, de nem kell-e az, hogy a természet szépsége annál inkább közelebb vigyen bennünket a természet Urához és tanítson meg arra, hogy ennek a gondviselő Istennek szenteljünk a hét napjaiból egyet?... Ugyancsak a mi tapasztalataink és megállapításaink is, éspedig faluhelyen és városban egyformán. Isten küldötte lesz, aki ennek ellenszert megtalálja és közkinccsé teszi.

Örökbefogadás. Egy nagyon jó családból való, de teljesen elhagyott, 3—4 éves leánykát szeretne örökbe adni idős távoli nőrokon. A gyermeket láttuk: igen kedves, értelmes, jóarcú leányka. Merjük ajánlani. Megkeresések lapunk felelős szerkesztőjének címére küldendők.

Meghalt Lord Dickinson, a magyar ügy nagy barátja. Akik a nemzet- és felekezeti mozgalmak konferenciáin az elmúlt évtizedekben megfordultak, jól ismerték Dickinson lordot. Igazi angol úr volt. Igazságszeretettel a magyarságnak is nagy szolgálatakat tett. Most érkezett hozzánk halála híre. Nagyteljeségű jogász volt, erőshitű keresztyén, sokat fáradozott a nemzeteknek az egyházak munkáján át történő közeledése érdekében. Nagyrészt az ő munkássága gyümölcseként jött létre a Nemzetközi Jó-Barátság Egyházi Világszövetsége. Ennek 1932-ig ő volt a titkára, majd elnöke, később tiszteletbeli elnöke lett. Sok éven át tagja volt Nagy-Britannia parlamentjének is. Az általa létrehozott mozgalom különösen a Balkánon és Kelet-Európában végzett fontos munkát. Lord Dickinson egyike volt azoknak az angoloknak, akik a legjobban ismerték a kontinens népeinek a problémáit, ezért nemzetközi körökben igen nagy tekintélye volt. Különösen jól ismerte a kisebbségi kérdéseket. Szószólója volt az olyan igazi Népszövetségnek, amely az Evangéliumhoz igyekszik igazodni.

Koszorúmegváltás. Dr. Veress István, a Kollégium tanítóképzőintézete ny. igazgatójának temetésé alkalmából a református Kollégium 50 pengőt koszorúmegváltás címen a tanítóképzőintézethez juttatott el, hogy abból egy szegény jó előmenetelű tanítóképzős növendék nyerjen segílyt. Hasonló módon és összeggel váltotta meg a koszorút a tanítóképzőintézet is.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szabó István okl. református lelkészt a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem könyvtárához gyakornokul ki-nevezte.

HIVATALOS ÉRTEŚÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2419—1943. szám. TÁRGY: Gyűjtés Vöröskereszt napokon.

KÖRLEVÉL

közép- és középfokú iskoláink tekintetes igazgatóságaihoz.

Hivatkozással a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 84,335—1943. V. 1. számú leiratára, tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából értesítem a tekintetes igazgatóságot, hogy a m. kir. belügyminiszter úr 104,668—1943. V. sz. rendeletével hadbavonult honvédeink és sebesültjeink támogatására „Vöröskereszt Napok” elnevezéssel Budapesten folyó évi október 1—2-ra, az ország egyéb helyein pedig október hó 1—2—3-ra országos gyűjtést engedélyezett.

A gyűjtés céljára való tekintettel megengedem, hogy a „Vöröskereszt Napok” tartama alatt mindazokon a helyeken, ahol a Magyar Vöröskereszt szervei vagy iskolai ifjúsági vöröskereszt-csoportok működnek, tagjai vezető tanáruk, vagy tanító-elnökök felügyeletével és ellenőrzésével, a tanításon kívüli időben a Magyar Vöröskereszt céljaira a közönség körében önkéntes adományokat gyűjthessenek. Debrecen, 1943 augusztus 10.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

3430—1943. szám.

PÁLYÁZAT.

A szatmári református egyházmegyébe kebeleztet, halálozás folytán megüresedett *nagyari lelkipásztori állásra* pályázatot hirdetek. A pályázati kérvények a szatmári református egyházmegye esperesi hivatalához, Körmör, Szatmár vm., küldendők. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított 15 nap.

A nagyari lelkipásztori állás díjlevele a következő:

1. Készpénzfizetés az egyházközség pénztárából 272 P.
2. Gabonajárandóság 42 q búza, 10% szemétlevonással.
3. Tűzifajárandóság 12 öl kemény, hasáb tűzifa.
4. Lakás természetben.
5. Földjárandóság 17 kat. hold 1066 négyszögöl.
6. Szénajárandóság 60 sor, ezidőszert 630 P-ben megváltva.

7. Legelőjog 4 darab jószágra.
 8. Temető kétharmadának haszonélvezete.
 9. Stóla az egyházkerületi szabályrendelet szerint.
 10. Kongrua 620-76 K.
- Megváltandó beruházás nincs.
Az állás az 1944. évi január hó 1-én elfoglalandó.
Debrecen, 1943 augusztus 9.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3459—1943. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS.

Pályázatot hirdetek a nagybányai egyházmegyébe bekebelezett *Szinérvánja* református egyházközség rendes lelkipásztori állására. Javadalma a következő:

1. A helybeli heti vásárvám fele részének jövedelme egész évre 850— P
2. Készpénz az egyházközség pénztárából 480— P
3. Az egyház erdőjéből üzemterv szerint kitermelt famennyiség kétharmadrésze, mintegy-30 köbméter tűzifa 320— P
4. Lelkipásztori telekből elszakított kettő telek bére évenként 48— P
5. 14 kat. hold 1221 □-öl területű szántóföld haszonélvezete 560— P
6. Temető melletti szőlőskert haszonélvezete 100— P
7. Temetőkert váltása 50— P
8. Vallástanítási díj az állami iskolai növendékek vallásoktatásáért, az egyházközség pénztárából 60— P
9. Természetbeni lakás és mintegy 3 kat. hold gyümölcsöskert haszonélvezete.
10. Törvényes államsegély és korpótlék.

Szolgálat:

1. Az anyaegyházban teljesítendő törvényes szolgálatokon kívül Apahegy leányegyházközség felügyelete és lelkigondozása, úgyszintén Kissebespatak és Iloba szörványok gondozása.

Pályázati határidő a pályázati hirdetés megjelenésétől számított 15 nap. A pályázati kérvények az E. T. II. tc. 39. §-ában előírt okmányokkal felszerelve Oláh Sándor espereshez, Nagybányára (Szatmár vármegye) adandók be. Az állás a megválasztás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó.

Debrecen, 1943 augusztus 10.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a *Debreceni Protestáns Lapban* közzé kell tenni és a *Kiadóhivatal* címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postafiók 65.) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

Berettyóújfalu református polgári leányiskolája pályázatot hirdet egy lemondás folytán megüresedett magyar-német, továbbá egy szervezés alatt álló mennyiségtantermészettan szakos *tanári* állásra. Pályázhatnak protestáns vallású polgári vagy középiskolai képesítésű nőtanárok. Fenti szakosok hiányában, más szakosok pályázatát is figyelembe veszi az igazgatótanács. Ha polgári és középiskolai képesítésűek nem pályáznak, elemi iskolai tanítónók alkalmazása is lehetséges. Az első állás államsegélyes, így a megválasztottat állásában a vallás- és közoktatásügyi miniszter erősíti meg. A második egyelőre teljesen egyházi. Elöljárás, illetmény az állami tanárokéval azonos. Az igazgatótanácshoz intézett kérvényeket az intézet igazgatóságához a hirdetés megjelenésétől számított 21 napon belül kell beküldeni. A megválasztott azonnal szolgálatba lép.

Csahole református egyházközségének iskolaszéke pályázatot hirdet újonnan szervezett *II. sz. tanítói* állásra. Pályázhatnak férfiak és nők. Javadalom 20% helyi hozzájárulás, lakáspénz és államsegély. Pályázati határidő megjelenéstől számított 21 nap. Kérvények Református Lelkeszi Hivatalnak, Csahole, Szatmár m., küldendők.

Demeeseri református egyház iskolaszéke pályázatot hirdet négytanerős iskolájánál a *II. sz. tanítói* állásra. Javadalom: törv. lakbér, 10% helyi járulék, államsegély. Iskolaszék egyelőre jó lakást ad. Kötelesség törvényszerű. Férfiak, nők pályázhatnak. Pályázati határidő 15 nap. Vasúti fővonal. *Református iskolaszék*.

Érkeserű református egyházközsége pályázatot hirdet tényleges katonai szolgálatát teljesítő kántortanítója helyettesítésére. Fizetése törvényszerű és term. lakás. Pályázhatnak nők is. Az állás azonnal elfoglalható. Református Lelkipásztori Hivatal, Érkeserű.

A **geszterédi** református egyházközség pályázatot hirdet bökényi leányegyházában megüresedett előkönyörgői *kántortanítói* állásra. Javadalom: 2 szoba, konyha, kamra, előszoba, s a lakáshoz tartozó 3 kat. hold 64 □-öl kert. Államsegély, 20% helyi hozzájárulás. Kötelesség díjlevel szerint. Állás szeptember 1-én elfoglalandó. Pályázati határidő 21 nap. Pályázatok Református Lelkeszi Hivatal, Geszteréd, u. p. Balkány címre küldendők.

Géberjén református egyházközség pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Javadalom: Két szoba, konyha, kamrás új lakás. 173-20 P készpénz, 8 q búza, 2 öl kemény tűzifa. Helyi javadalom 12 érték-egységben megállapítva. Államsegély. Kötelesség törvényszerű. Állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. Pályázati határidő megjelenéstől számított 21 nap. Kellően felszerelt kérvények Református Lelkeszi Hivatal, Géberjén, Szatmár vármegye címre küldendők.

A **hegyközszentmiklósi** (Bihar vm.) református egyház pályázatot hirdet a *II. sz. tanítói (női)* állásra. Javadalom: természetbeni lakás kerttel, 4 okta (kb. 6 méter tűzifa) erdőjog, egyház pénztárából évi 140 P és fizetékiegészítő államsegély. Kötelessége: az I—II. osztály tanítása és belmissziói munkában segédkezés. Határidő 15 nap. Állás szeptemberben elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények Református Lelkeszi Hivatal, Hegyközszentmiklós címre küldendők.

Kokad (Bihar m.) református egyháza katonai szolgálatot teljesítő *kántortanítója* helyettesítésére férfi- vagy nőtanítót keres, pályázhat nyugdíjas is. Fizetés, lakás törvényes. Kötelesség a reábizott osztályok tanítása. Pályázatok szeptember 1-ig Református Lelkeszi Hivatalhoz, Kokad, küldendők.

Magyarhomorog református egyháza lemondástól felfelezetteen pályázatot hirdet a *III. számú tanítónői* állásra. Fizetés törvényszerű. Kötelesség a reábizott osztályok vezetése és a leányifjúsági munkában való részvétel. Pályázati határidő 21 nap. Református Lelkeszi Hivatal, Magyarhomorog, Bihar m., u. p. Körösszakál.

Méhtelek református egyházközsége az e lap június 20-i számában hirdetett *kántortanítói* pályázat hirdetését újabb 21 napi határidővel meghosszabbítja. Legközelebbi autóbusszmegálló 1 1/2 km-re van. A kántori javadalom 479-04 P naturálékban.

Nagygéc református egyházközsége 21 napos határidővel pályázatot hirdet megüresedett énekvezértanítói állására. Fizetés 32 értékegység, helyi javadalom és lakás, a többi államszegély. Kötelesség díjlevél szerint. Község Szatmárnémetihez 12 km. Autobuszközlékedés. Állás azonnal elfoglalható. Pályázatok Református Lelkészi Hivatal, Nagygéc címre küldendők.

Nyírbogáti református egyház a Néptanítók Lapja 8. számában meghirdetett *kántortanítói* állásra a pályázatot 8 napra megújítja. Fizetés kántori: 3 szoba, előszoba, konyha, kamra lakás melléképületekkel, 10 kat. hold föld haszonélvezete, 16 q rozs, 3 q búza természetben, 408 P készpénz. Stóla. Tanítói: 9 kat hold 1319 □-öl föld haszonélvezete 11 értékegységben, 16 q rozs, 3 q búza természetben, 14 értékegységben, 408 P készpénz, 70 ak. ismétlődő oktatásért. Fizetésekiegészítő államszegély. Földek adóját az egyház fizeti. Kötelessége hattanerős iskolában a reábizott osztály vagy osztályok vezetése, kántori teendők végzése, énekvezetése, lelkész, tanítótársak helyettesítése. Belmissziói munkában segédkezés. Egyház fenntartja a jogot, hogy házi kertjéből 400 □-ötlet (kb. ötödét) más álláshoz csatolhasson, de más földből kárpótlást ad. Pályázati kérvény Református Lelkészi Hivatal, Nyírbogát címre küldendő. Visszaküldésre portó csatolandó. Felhívásra önköltségen megjelenés ajánlatos.

A **pátróhai** református egyház a szünetelőben lévő V. sz. *tanítónői* állásra 21 napi határidővel pályázatot hirdet. Fizetés, kötelesség törvényszerű. Kérvények Református Iskolaszék, Pátróha küldendők.

Pocsaj református egyházközsége pályázatot hirdet tényleges katonai szolgálatra bevonult *tanítójának* helyettesítésére. Fizetés törvényes. Kötelessége a reábizott osztály vagy osztályok vezetése, belmissziói munkában segédkezés. Határidő 21 nap. Pályázhatnak nők is. Pályázatok Református Lelkészi Hivatalhoz küldendők, Pocsaj (Bihar m.).

A **tiszaabádi** református egyházközség pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett IV. sz. *tanítói* állásra. Javadalma természetbeni lakás (három szoba mellékhelyiségekkel) kerttel, 10% helyi javadalom és fizetésekiegészítő államszegély. Kötelességei törvény szerint, rábizott osztály vagy osztályok vezetése, belmissziói munkában segítés. Pályázati határidő 21 nap. Pályázati hirdetmények Református Iskolaszék, Abádszalók-Abád címre küldendők választékosan felszerelve. Iskola öttanerős, részben osztott. Község Tisza mellett fekszik, villanyvilágítás és vasútállomás van és közeli középiskolákban taníttatási lehetőség.

Tiszacsépe református egyházközsége pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett IX. számú *tanítói* állásra. A fennálló rendelkezések értelmében az állás női tanerővel lesz betöltve. Javadalma: 10%-os helyi hozzájárulás, természetbeni lakás és államszegély. Pályázati határidő 21 nap. Kellően felszerelt és választékosan felszerelt ellátott pályázati kérvények Református Lelkészi Hivatal címére, Tiszacsépe küldendők. A választás a VKM jóváhagyása után válik jogerőssé a azután az állás elfoglalható.

A **tiszaderzsi** református egyház presbitériuma pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett III. sz. *tanítónői* állásra. Fizetése: 50% helyi javadalom, 50% államszegély, természetbeni lakás kerttel. Kötelessége a presbitérium által rábizott osztályok vezetése s belmissziói munkában segédkezés. Előírt okmányokkal felszerelt kérvény Református Iskolaszékhez küldendő Tiszaderzsre. Pályázati határidő a Néptanítók Lapja szerint. Állás azonnal elfoglalható.

Vaja (Szabolcs megye) öttanerős református iskolájában katonai szolgálatot teljesítő *kántortanítójának* helyettesítésére, annak leszereléséig, presbitérium pályázatot hirdet tesítésére, annak leszereléséig, presbitérium pályázatot hirdet. V-VI. osztályt tanítaná. Nők is pályázhatnak. Fizetés törvényszerű. Határidő: 3 hét. Állás szeptember 1-én elfoglalható.

TARTALOM:

Böszörményi Jenő: Mint az ének fényessége...
Résztevő: Lelkésztovábbképző tanfolyam Barátkán
M. Gy.: Munkatársak nélkül!
Nyilatkozat
Hírek az egyházmegyékből — Irodalom — Krónika — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények — Hirdetések

Könyvújdonságokat

„Méliusz”
könyvkereskedés

már a megjelenés napján szállít

DEBRECEN,
Ferenc József-út 26.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45-47. Telefon: 23-70, 23-71.
FOGLALKOZIK A BANK ÜZLET MINDEN ÁGÁVAL.

DEAK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő és papiszabósága. Hódmezővásárhely, IV., Feleki-u. 46. szám.

Az országos hírv Szántó I-nek 1935 óta haláláig volt palást-, tógakészítő mestere. Készíték ORLE-formába szövetselyempalástot, süveget, tógát, övet, papi mellényt. Régit felújítok. Felvidéki, erdélyi Tiszteletes Uraknak nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron átalakítom ORLE-formába. Ellismerő és ajánlólevelekkel, mintákkal szolgálók. Pontos időben, portómentesen szállítok elismert finom anyagokból és szép munkával. Református iparos.

Lelkész urak figyelmébe!!!

RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó templomépítési, tatarozási és tervezési vállalata
tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen szolgál, helyszíni leutazik.

Kálvinista cég!

Vállalat összességének 2-5%-át a református lelkészárvaik javára adja Számos elismerő és kiténtető bizonyítvány.

Tiszalök.

Postafiók 11.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése kölcsönök folyósítása
értékpapírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS

PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG

KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDŰ
KIVITELBEN

FÉNYES
ILONA
RIMASZOMBAT

